

Välikysymys VK 1/2016 vp

Anna-Maja Henriksson r ym.

Välikysymys korkeakoulutukseen ja opintotukeen kohdistuvista leikkauksista

Eduskunnalle

Korkea osaaminen, koulutus ja sivistys ovat olleet Suomen menestyksen perusta koko itsenäisyytemme ajan. Koulutus on myös Suomen tulevan menestyksen ehdoton avaintekijä. Meidän on panostettava osaamiseen ja koulutukseen menestyäksemme kansainvälisesti sekä säilyttääksemme kilpailukykyämme. Suomen tulee olla osaamisen, koulutuksen ja tutkimuksen kärkimaa. Korkealaatuinen ja maksuton koulutus on tärkein edellytys sille, että kaikki kansalaiset saavat taustastansa riippumatta tasavertaiset mahdollisuudet elämässä menestymiseen.

Pääministeri Sipilän hallituksen toiminta on ristiriidassa kestävänsä tulevaisuuden rakentamisen kanssa. Hallitus osoittaa jopa suoranaista koulutus- ja sivistysvastaisuutta. Hallituskauden aikana koulutuksesta leikataan yli miljardi euroa vuositasolla. Tämä on valtava summa. Leikkaukset osuvat suoraan koulutuksen, opiskelumahdollisuuksien ja koulutuksellisen tasa-arvon ytimeen. Heikennysten kohteeksi joutuvat niin varhaiskasvatus, peruskoulu, toisen asteen koulutus, korkeakoulut kuin aikuiskoulutuskin — koko suomalainen koulutuspolku. Tutkimus ja kehittämis-toiminta menettävät rahoitustaan. Tuoreimpana pöydällä on valtavat leikkaukset opintotukeen.

Hallitus puhuu yhtä ja tekee toista. Useat leikkaukset piilotetaan uudistusten alle ja reformi-sanan taakse. Opintotukea uudistetaan: säästötavoite on pitkällä aikavälillä 150 miljoonaa euroa. Varhaiskasvatuksen maksuista säädetään uusi laki ja samalla maksuja esitetään korotettavaksi jopa 22 %. Vielä yksi esimerkki tästä uudistamalla leikkaamisesta on suunnitteilla oleva toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi. Erittäin ongelmallista on, että hallitus on ensin päättänyt suuret leikkaukset ja sitten vasta tuo uudistusta ohjaavat lakiesitykset eduskuntaan.

Hallitus ei ymmärrä, ettei Suomen kaltaisella maalla ole menestymisen edellytyksiä, mikäli osaamistasoa ja sivistystä murennetaan. Jos hallitus toteuttaa suunnittelemansa koulutus- ja opintotukileikkaukset, se tulee syömään kasvun edellytyksiä ja vaarantamaan koulutuksellista tasa-arvoa lyhytnäköisten säästötavoitteiden vuoksi. Taloustilanne on tiukka ja korjaavia toimia tarvitaan talouden nostamiseen.

On kuitenkin poliittinen päätös, ideologinen päätös, mistä ja kuinka nopeasti sopeutetaan. Meidän mielestämme Suomella ei ole varaa näihin koulutusleikkauksiin. Niistä syntyviä ongelmia joudutaan paikkailemaan vielä vuosikymmeniä, jos nyt ei ole malttia pysähtyä ja katsoa Suomen kokonaisetua. Säästöjä on mahdollista hakea muualta kuin tulevaisuudesta syömällä. Vaihtoehtobudjeteissamme vuosille 2016 me allekirjoittaneet esitimme muun muassa seuraavia, paljon

Välikysymys VK 1/2016 vp

kestävämpiä tapoja: RKP:n vaihtoehdossa hallituksen kärkihankkeiden määrärahat puolitettaisiin, Vihreät korvaisivat koulutusleikkaukset vähentämällä ympäristölle haitallisia tukia, SDP kattaisi koulutusmenot muun muassa veropohjaa laajentamalla, Vasemmisto yhdistäisi ansiotuloerotuksen ja pääomaverotuksen saaden näin lisää verotuloja ja Kristillisdemokraatit tehostaisivat harmaan talouden vastaisia toimia ja korottaisivat haattaveroja.

Hallituspuolueet lupasivat ennen vaaleja, ettei koulutuksesta leikata. Sekä Keskusta, Kokoomus että Perussuomalaiset lupasivat, että koulutusmäärärahat säilyvät vähintään vaalien aikaisella tasolla ja että opintotuki säilytetään opintorahapainotteisena. Nämä olivat puolueiden virallisia, opiskelijoille antamia koulutuslupauksia. Ehdoton enemmistö myös kaikkien hallituspuolueiden kansanedustajista sitoutui samaan. Missä on äänestäjän kuluttajansuoja? Hallituksen toteuttama politiikka on täysin ristiriitaista näiden lupauksen kanssa.

Opintotuki

Pienen maan on tärkeää saada kaikkien osaaminen käyttöön. Myös ihmisten välisen yhdenvertaisuuden kannalta on välttämätöntä, että tulevaisuudensuunnitelmia ja alavalintoja on mahdollista tehdä omien kiinnostusten ja kykyjen perusteella, ei taustan tai varallisuuden perusteella. Suomi on melko tasa-arvoinen maa koulutukseen hakeutumisen osalta, vaikka parannettavaa on vielä. Meillä kuitenkin duunarin lapsesta voi tulla tohtori ja kaikista yliopistoista saadut maisterin paperit ovat yhtä arvokkaita. Tämä ei ole itsestäänselvyys, vaan sosiaalisen liikkuvuuden ovat pitkälti mahdollistaneet maksuton korkeakoulutus sekä opintotukijärjestelmä.

Pääministeri Sipilä lupasi ennen eduskuntavaaleja, mm. kuuluisassa koulutuslupausvalokuvassa, että opintotukea ei heikennetä. Tämä lupaus, ja opiskelijoiden luottamus, on petetty törkeästi.

Hallitus on jo nyt ensi töikseen lakkauttanut opintorahan indeksisidonnaisuuden. Opintoraha si-dottiin indeksiin vasta aivan äskettäin, eli syyslukukaudesta 2014 alkaen.

Sipilän hallituksen ohjelmassa todetaan lisäksi, että opintotuesta leikataan 70 miljoonaa euroa vuoteen 2019 mennessä ja pitkällä aikavälillä 150 miljoonaa euroa.

Hallituksen päättämiä leikkauksia opintotuesta ei ole mahdollista tehdä kestäväällä tavalla. On malli mikä tahansa, se heikentää kohtuuttomasti opiskelijoiden toimeentuloa ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia kouluttautua. Emme missään nimessä voi hyväksyä näitä leikkauksia. Vaadimme hallitusta perumaan hallitusohjelmassa päätetyt todella suuret leikkaukset opintotuesta.

Emme saa kääntää Suomen kurssia väärään suuntaan. Meidän on tehtävä ratkaisuja, jotka vähentävät koulutuksen periytyvyyttä, eivät lisää sitä. On merkittävä riski, että hallituksen opintotuki-leikkaukset lisäävät eriarvoisuutta ja vähentävät köyhemmistä ja vähemmän koulutetuista perheistä tulevien nuorten mahdollisuutta kouluttautua. Hallitusohjelmassa päätetyt linjat opintotuesta — säästöt pitkällä aikavälillä 150 miljoonaa ja opintorahan, asumislisän ja opintolainan yhteismääräksi 1100 euroa kuussa — tarkoittavat väistämättä, että opiskelijan oma vastuu opintojensa rahoittamisesta tulee kasvamaan. Näitä leikkauksia on mahdoton tehdä nostamatta opintolainan tasoa tai vähentämättä merkittävästi tuen pituutta. Molemmat vaihtoehdot siirtävät riskiä opiskelijalle itselleen. Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen teki tietoisin valinnan nimittäes-

Välitys VK 1/2016 vp

sään selvityshenkilön selvittämään korkeakouluopiskelijoiden opintotuen uudistamista. Professori Roope Uusitalon aikaisemmin opintotuesta ja opiskelijoista antamien lausuntojen perusteella hänen esittämänsä lainapainotteisempi opintotukimalli ei ollut suoranainen yllätys. Hallitus asetti raamit professori Uusitalon selvitykselle hallitusohjelman leikkauspäätöksillään ja siten kantaa vastuun Uusitalon esityksestä. Hallituksen on kuitenkin vielä mahdollista muuttaa päätöstään ja olla tekemättä Uusitalon esittämiä leikkauksia.

Selvityshenkilö Uusitalo esittää selvityksessään muun muassa, että opintorahaa pienennetään 250,28 euroon kuukaudessa, opintotukikuukausien enimmäismäärää vähennetään ja opintojen edistymisvaatimusta nostetaan.

Opintoraha pieneni siis 336 eurosta 250 euroon. Tämä tarkoittaisi, että korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa leikattaisiin yli 25 prosenttia. Uusitalon esitys kurittaisi siis toteutuessaan armatomalla kädellä opiskelijoita ja tekisi opintotuesta huomattavasti nykyistä lainapainotteisemman. Voi perustellusti kysyä, miltä muulta väestöryhmältä hallitus leikkaa näin suuren osuuden heidän toimentulostaan.

On pöyristyttävää, että valtion velkaantumista halutaan suitsia velkaannuttamalla opiskelijoita. Uusitalon mallissa opintotukikuukausien määrä rajattaisiin maisterintutkinnon osalta 45:een ja tukikuukausikohtainen opintolainan valtiontakaus korotettaisiin 650 euroon. Tämä tarkoittaa, että opiskelijalla, joka nostaa maksimimäärän opintolainaa, on valmistuessaan velkaa lähes 20 000—30 000 euroa riippuen siitä, miten nopeasti hän valmistuu ja paljonko opintolainahyvitystä hän saa. Uusitalon mallissa opintolainahyvitystä pienennettäisiin 40 prosentista 30 prosenttiin omavastuuosuuden ylittävistä opintolainan määrästä. Hallitus siis yhtä aikaa patistaa ottamaan entistä enemmän lainaa ja tekee lainan ottamisesta vähemmän houkuttelevaa.

Korkeakoulutus ei takaa korkeaa palkkatasoa. Suomessa on monia tärkeitä ammatteja, joissa tarvitaan korkeaa koulutusta, mutta palkka on silti verraten matala, kuten lastentarhanopettajat, sairaanhoitajat ja kirjastonhoitajat. On koko Suomen etu, että näihin töihin löytyy tekijöitä tulevaisuudessakin. Jos opinnoista selviämiseksi on pakko ottaa lainaa, näiden ammattien arvostus voi laskea eivätkä nuoret enää uskalla hakeutua opiskelemaan kyseisiä aloja. Emme voi ottaa tätä riskiä.

Opintolainapainotteinen malli heikentää tasa-arvoista mahdollisuutta kouluttautua. Opintolainaan liittyvä riski voi karkottaa osan nuorista koulutuksesta. Britanniassa tehdyn tutkimuksen mukaan matalampituloisista perheistä tulevat nuoret ovat kriittisempiä opintolainaa kohtaan kuin muut. Heille laina ei näyttäydy investointina, vaan tulevaisuutta varjostavana velkana.¹ Myös Suomessa on viitteitä samasta käyttäytymismallista. Opiskelijoista, joiden äideillä on vain perustason koulutus, vain 18 % nostaa opintolainaa, kun taas akateemisten äitien lapsilla luku on 27 %². Vastaava ero näkyy myös tänä keväänä julkaistavan laajan Opiskelijabarometri 2014 -tutkimuksen aineistoista.

1 Studies in Higher Education Vol. 33, No. 4, August 2008, 405-429, Claire Callendera and Jonathan Jackson, University of London.

2 Monituloiset - Korkeakouluopiskelijoiden tulonlähteet ja kokemus toimeentulosta erilaisissa elämäntilanteissa. Otus 40/2013. Janne Mikkonen, Elina Lavikainen & Juhani Saari.

Välikysymys VK 1/2016 vp

On siis nähtävissä, että vanhempien koulutustausta ja varallisuus vaikuttavat nuoren valmiuteen ottaa lainaa. Mitä lainapainotteisemmaksi opintotuki muuttuu, sitä useampi nuori voi jättää valitsematta korkeakoulutuksen. Emme halua Suomea, jossa vain varakkaista taustoista tulevat nuoret uskaltavat opiskella, vaan aidosti tasa-arvoista koulutusmahdollisuudet. Paradoksaalista on, että myös Sipilän hallituksen ohjelmassa puhutaan mahdollisuuksien tasa-arvon tukemisesta. Jälleen kerran hallitus tekee kuitenkin päinvastoin kuin lupaa.

Opiskelijajärjestöt SYL ja SAMOK ovatkin osuvasti todenneet, että "opintotukileikkaukset katkovat tulevaisuudelta siivet".

On erittäin epätodennäköistä, että opintotukileikkaukset nopeuttaisivat opiskelijoiden valmistumista. Päinvastoin, opintorahan leikkaaminen johtaa helposti siihen, että opiskelijat joutuvat tekemään yhä enemmän töitä turvatakseen toimeentulonsa. Lainan ottaminen ei ole houkuttelevaa tilanteessa, jossa korkeakoulutettujen työttömyys kasvaa ja tulevaisuudennäkymät ovat epävarmat.

Opiskelijoiden mielenterveysongelmat ovat hälyttävän yleisiä. Opiskelijoiden diagnosoitu masennus ja ahdistus ovat kaksinkertaistuneet vuodesta 2000. Opintotuen leikkaukset ja tiukentuneet ehdot heikentävät mielenterveysongelmista kärsivien opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia. Leikkaukset lisäävät huolta ja stressiä opinnoista selviytymisestä ja näin ollen myös mielenterveysongelmien riskiä.

Opintotukeen on viime vuosien aikana tehty lukuisia muutoksia, joiden vaikutukset tulisi arvioida kunnolla. Opintotuki tulee jättää rauhaan ja antaa opiskelijoille mahdollisuus keskittyä opintoihin jatkuvan toimeentulosta huolehtimisen sijaan.

Hallitukselta tuntuu unohtuvan, että opintotuki on opiskelijan sosiaaliturvaa. Sen tarkoitus on turvata opiskelijan toimeentulo opintojen aikana. Suomen perustuslaki turvaa jokaiselle perustoimeentulon turvan. Tämä koskee myös opiskelijoita. Opintotukeen tulee suhtautua ensisijaisesti sosiaaliturvan osana.

Korkeakouluihin ja tutkimukseen kohdistuvat leikkaukset

Ennen eduskuntavaaleja nykyiset hallituspuolueet lupasivat, että koulutuksesta ei leikata. Nyt pääministeri Juha Sipilän hallitus leikkaa korkeakoulutuksesta ja tutkimuksesta erittäin rajulla kädellä. Leikkaukset kohdistuvat yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin, Suomen Akatemiaan ja Tekesiin.

Yliopistojen määrärahoista leikataan suoraan 50 miljoonaa euroa vuosittain ja lisäksi poistetaan ns. apteekkikompensaatio, jonka vaikutus on 30 miljoonaa. Ammattikorkeakouluilta viedään 25 miljoonaa vuosittain. Yliopistoindeksi ja ammattikorkeakouluindeksi aiotaan jäädyttää vuoteen 2019 asti. Leikkaukset kertaantuvat ja kasvavat tulevina vuosina, vaikka maan talous lähtisikin nousuun. Kaikkiaan korkeakouluilta ja tutkimukselta aiotaan viedä joka vuosi satoja miljoonia euroa, vuonna 2019 jopa 420 miljoonaa.

Välitys VK 1/2016 vp

Hallituksen leikkauslistojen seuraukset alkavat nyt näkyä kaikessa karneudessaan. Helsingin yliopisto joutuu vähentämään henkilöstöään kokonaisuudessaan noin 980 hengellä vuoden 2017 loppuun mennessä. Näistä irtisanottavia arvioidaan olevan 570. Aalto-yliopistossa henkilökunnan vähentämistarve on puolestaan 190 henkilöä. Åbo Akademiassa vähentämistarve taas on noin 100 henkilöä. Myös moni muu maamme korkeakouluista on joutunut käymään yhteistoimintaneuvotteluja. Moni akateemista uraa tehnyt tai korkeakoulujen hallinnossa työskentelevä joutuu työttömäksi. Tämä on paitsi täysin päinvastaista hallituksen työllisyystavoitteiden kanssa, myös inhimillinen tragedia.

Korkeakoulujen henkilöstön vähentäminen iskee suoraan opiskelijan arkeen. Opetushenkilöstön irtisanomiset johtavat vähempiin luentoihin ja vähempään lähiopetukseen. Mahdollisuus saada ohjausta tutkielmien ja muiden oppinnäytetöiden laatimiseen heikkenee. Pahimmassa tapauksessa pienimmät oppiaineet voivat jopa hävitä kokonaan tietyistä korkeakouluista. Irtisanomiset heikentävät myös merkittävästi opiskelijoiden tukipalveluita, kuten opinto-ohjausta, ura- ja rekrytointipalveluja, opintopsykologin palveluita. Hallituksen leikkaukset kohdistuvat siis juuri niihin asioihin, jotka edesauttavat opiskelijoiden nopeaa valmistumista ja siirtymistä työelämään.

Sipilän hallitusohjelman tavoite koulutuksen ja osaamisen osalta on, että: "Suomi on maa, jossa tekee mieli oppia koko ajan uutta. Suomalaisten osaamis- ja koulutustaso on noussut, mikä tukee suomalaisen yhteiskunnan uudistumista ja mahdollisuuksien tasa-arvoa. Suomi on koulutuksen, osaamisen ja modernin oppimisen kärkimaa."

Tämän tavoitteen valossa hallituksen leikkaukset tuntuvat entistä käsittämättömämmiltä. Miten Suomi voi olla koulutuksen kärkimaa, kun hallitus leikkaa näin rajusti juuri koulutuksesta?

On myös äärimmäisen hämmentävää, että opetusministeri 27.10.2015 lähetti avoimen kirjeen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen johdolle. Ministeri toteaa kirjeessään muun muassa: "Korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaakin tehdään nyt poikkeuksellisen vaativassa toimintaympäristössä. Meidät tunnetaan maailmalla erityisen toimivasta koulutus-, tutkimus- ja innovaatiojärjestelmästä. Hieman liian uinuva tyytyväisyys näkyy nyt, kun globaali kilpailu on kiristynyt. Viimeaikaiset kansainväliset ja kotimaiset arvioinnit osoittavat, että suhteellinen kilpailuetumme on heikentynyt. Nuorten ja aikuisten osaamisessa on isoja puutteita. Koulutustason nousu on hiipunut, samoin sosiaaliset nousut. Muut juoksevat kovempaa, synnyttävät uutta yllättävän nopeaan. Meidän korkeakoululaitoksemme on kovin sirpaloitunut, ja tutkimus on jakautunut liian moniin, resursseiltaan ja vaikuttavuudeltaan keskinkertaisiin yksiköihin."

Opetusministeri puhuu ongelmista ja keskinkertaisista yksiköistä, mutta miten hallitus vastaa näihin ongelmiin? Leikkaamalla korkeakoulutuksen resursseja. On täysin ymmärrettävää, että tämä yllä mainittu opetusministerin kirje on herättänyt suurta närkästystä korkeakoulukentässä.

Hallituksen korkeakoululeikkaukset ovat herättäneet laajasti huolta. Talouspolitiikan arviointineuvoston vuosittaisessa raportissa (2015) lausutaan, että panostukset koulutukseen lieventävät pitkällä aikavälillä verotustaakkaa ja tukevat osaavan työvoiman muodostumista. Tämän lisäksi esitetään, että puutteellinen koulutus nuorena iässä on vaikea korjata myöhemmin henkilön elämässä. Myös OECD on esittänyt huolensa koulutukseen ja tutkimukseen kohdistuvista leikkauksista. Hallitus ei välitä näistäkään arvioista. EK:n puheenjohtaja Matti Alahuhta on julkisuudessa

Välikysymys VK 1/2016 vp

useaan otteeseen todennut, että koulutukseen tehtävät säästöt olisivat vaikeista ajoista huolimatta saaneet jäädä pienemmäksi. Alahuhdan ja muiden esittämään kritiikkiin on helppo yhtyä. Hallitus ei kuitenkaan näin ole tehnyt.

Hallituksen toimet on nähtävä laajemmassa asiayhteydessä. Korkeakoululeikkaukset yhdessä muiden koulutukseen kohdistuvien leikkausten kanssa eivät ole pelkästään kilpailukykyämme ja kestäväen kasvun edellytyksiämme heikentävä tekijä, vaan vakava uhka koko sivistisyhteiskuntamme perusteita kohtaan. On perusteltua kysyä, täyttääkö Suomi tulevaisuudessa enää sivistisyhteiskunnan tunnusmerkit, jos hallitus saa jatkaa suunnitelmiensa mukaan.

Kansakunta ei voi olla aidosti sivistynyt, ellei sillä ole yliopistoja, joissa tehdään korkealaatuista ja monipuolista riippumatonta tutkimusta ja tarjotaan opetusta, joka pohjaa parhaaseen asiantuntemukseen. Tälle sivistyspohjalle rakentuu se, että Suomessa on pätevät opettajat, että virkakunta on osaavaa ja että päätökset perustuvat tietoon. Suomen vahvuus on siinä, että täällä opiskelemaan voi hakeutua kykyjen, ei varallisuuden pohjalla. Toinen valttikortti on se, että Suomessa opiskellaan pääsääntöisesti maisterin tutkintoon asti. Ylempi korkeakoulututkinto rakentaa laaja-alaista sivistystä, joka hyödyttää paitsi kansakuntaa yleisesti, myös suoraan työelämää ja yritystoimintaa.

Hallitus ei tunnu ymmärtävän sivistyksen ja yliopistoissa tehtävän perustutkimuksen arvoa. Hallitus tavoittelee pikavoittoja, joita ei ole mahdollista saada. Hallitus paitsi leikkaa määrärahoja, myös pyrkii ohjailemaan tutkimusta. Hallitus ei ymmärrä, että soveltavan tutkimuksen pohjana on vuosien, jopa vuosikymmenten työ perustutkimuksen parissa. Se ei ymmärrä, että myös perustutkimus on vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa ja keskittyy usein ajankohtaisiin, poltaviin kysymyksiin, mutta kun näkökulma on akateemisen kriittinen, tutkimus voi paljastaa aivan uudenlaista tietoa. Hallitus haluaisi etukäteen tietää, mistä syntyy uusia innovaatioita, vaikka tieteen perusluonteeseen kuuluu, että se on aiemman tiedon pohjalle kasautuvaa, jossa suurimmat oivallukset voivat syntyä vähitellen tai yllättäen.

Hallitus ei ymmärrä, että tiedeyhteisö on aidosti globaali: jos yliopistot ajetaan Suomessa ahdistoon ja vapaan tutkimuksen teko vaarantuu, osaajat hakeutuvat muualle. Tämä aivovuoto on jo nähtävissä. Nuoret tutkijat eivät jää katsomaan, onko Suomessa enää mahdollista rakentaa akateemista uraa. Pitkän uran tehneitä tutkijoitakin muuttaa pois Suomesta. Hallitus köyhdyttää Suomen osaamista sekä suoraan että ajamalla osaajat pois maasta. Tämä on lyhytnäköistä toimintaa, jonka jäljet näkyvät suomalaisessa tutkimuksessa pitkään.

Tutkimuksenteon edellytyksiä heikennetään montaa kautta. Yliopistoleikkaukset osuvat väistämättä myös tutkimukseen. Tämän lisäksi hallitus leikkaa Suomen Akatemian määrärahoja. Edes suorimmin yritysmaailmaa palveleva tutkimustoiminta ei ole leikkauksilta turvassa, sillä hallituskauden aikana Tekesin rahoitusta vähennetään liki 140 miljoonaa. Tämän leikkauksen myötä esimerkiksi VTT:n toiminta vaikeutuu. Tekesin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan leikkaukset tarkoittavat, että tulevaisuudessa keksintöjä syntyy vähemmän ja niistä johdettuja tuotteita jää testaamatta. Toisin sanoen monen potentiaalisesti kasvua, työpaikkoja ja vientiä tuovan tuotteen vieminen markkinoille hidastuu tai jopa estyy. Tämä on Suomen kilpailukyvyen ja uusien työpaikkojen syntymisen kannalta täysin väärä tie.

Välikysymys VK 1/2016 vp

Hallituksen leikkauksilla vaarannetaan myös kansallinen kulttuuriperintömme. Kansalliskirjasto hoitaa valtakunnallista tehtävää: huolehtii suomalaisen julkaisuperinnön säilymisestä. Koska kansalliskirjasto toimii erillislaitoksena, mutta hallinnollisesti osana Helsingin yliopistoa, leikkaukset osuvat siihenkin. Hallitus on osoittanut kansalliskirjastolle erillisrahoitusta mutta ei ole varmistanut, etteivät Helsingin yliopiston suurten määräraha-leikkausten vuoksi tekemät säästöt kohdistu myös kansalliskirjastoon. Jos Suomi ei itse pidä huolta kulttuuriperinnöstään, se häviää. Kukaan muu ei suojele sitä puolestamme. Meillä ei kansakuntana ole varaa menettää osaa historiamme. Silti sekin on nyt uhkana hallituksen leikkausten vuoksi.

Toisin kuin mitä Sipilän hallitus ehdottaa, tarvitsemme juuri nyt määrätietoisia toimia ja panostuksia korkeakoulututukseen ja tutkimukseen. Ne ovat keino, jolla taloudellisista ongelmista voidaan nousta, eivät osa ongelmaa.

Suomen tulevaisuutta tulee myös jatkossa rakentaa koulutuksen ja sivistyksen varaan. Sipilän hallituksen toimet osoittavat, että hallituspuolueiden juhlapuheet ja ennen vaaleja annetut koulutuslupaukset ovat täysin irrallisia todellisuudesta ja ristiriidassa tekojen kanssa.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Aikooko hallitus peruuttaa opiskelijan toimeentulon ja opintojen täysipainoisen etenemisen vaarantavat, täysin kohtuuttomat leikkaukset opintotukeen,

aikooko hallitus perua valtavat koulutukseen ja tutkimukseen kohdistetut leikkaukset,

miten hallitus aikoo vastaisuudessa turvata Suomen menestymisen mahdollisuudet ja kilpailukyyn sekä maamme sivistyksen perustan, jos se rapauttaa osaamis pohjaa näin pahasti, ja

miten hallitus aikoo turvata koulutuksellisen tasa-arvon ja kaikkien mahdollisuudet kouluttautua?

Välikysymys VK 1/2016 vp

Helsingissä 18.3.2016

Anna-Maja Henriksson r ym.

Stefan Wallin r

Mikaela Nylander r

Anders Adlercreutz r

Eva Biaudet r

Thomas Blomqvist r

Carl Haglund r

Mats Nylund r

Joakim Strand r

Emma Kari vihr

Heli Järvinen vihr

Olli-Poika Parviainen vihr

Johanna Karimäki vihr

Antero Vartia vihr

Ozan Yanar vihr

Touko Aalto vihr

Hanna Halmeenpää vihr

Ville Niinistö vihr

Outi Alanko-Kahiluoto vihr

Satu Hassi vihr

Jani Toivola vihr

Krista Mikkonen vihr

Pekka Haavisto vihr

Jyrki Kasvi vihr

Antti Lindtman sd

Kristiina Salonen sd

Maarit Feldt-Ranta sd

Lauri Ihalainen sd

Susanna Huovinen sd

Ville Skinnari sd

Eeva-Johanna Eloranta sd

Tytti Tuppurainen sd

Erkki Tuomioja sd

Timo Harakka sd

Ilkka Kantola sd

Riitta Myller sd

Jutta Urpilainen sd

Sanna Marin sd

Satu Taavitsainen sd

Jukka Gustafsson sd

Ilmari Nurminen sd

Harry Wallin sd

Sirpa Paatero sd

Tuula Haatainen sd

Välikysymys VK 1/2016 vp

Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Pia Viitanen sd
Joonas Räsänen sd
Krista Kiuru sd
Antti Rinne sd
Mika Kari sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Aino-Kaisa Pekonen vas
Li Andersson vas
Hanna Sarkkinen vas
Annika Lapintie vas
Kari Uotila vas
Jari Myllykoski vas
Matti Semi vas
Markus Mustajärvi vas
Silvia Modig vas
Katja Hänninen vas
Paavo Arhinmäki vas
Sari Tanus kd
Peter Östman kd
Sari Essayah kd
Antero Laukkanen kd
Päivi Räsänen kd
Anneli Kiljunen sd